КНТ. – 2007. – 596 с. 4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюк. — К.: Каннон, А.С.К. – 2002. — 1104 с. 5. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. — 2-ге вид., переробл. та доповн. / Відп. ред. С.С. Яценко. — К.: А.С.К. – 2002. — 968 с. 6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник /Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація.- 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право. – 2010. – 606 с. 7. Зінченко І.О. Кримінально-правова охорона виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (Аналіз законодавства і судової практики). Монографія. Харків. – 2007. – 320 с. 8. Павликівський В.І. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про працю, не пов'язані з посяганням на життя та здоров'я: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. – Х. – 2004. – 222 с. 9. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. 4-те вид., переробл. та доповн. / Відп. ред. С.С. Яценко. – К. – 2005. – 986 с.

САВЧЕНКО А.О., *кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри трудового, екологічного, земельного права та права соціального захисту населення*

Харківський економіко-правовий університет

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХИСНОЇ ФУНКЦІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В умовах розбудови громадянського суспільства в Україні необхідним є створення та функціонування системи правового захисту прав та інтересів учасників трудових правовідносин. Відповідно до ст. 13 Конституції України держава забезпечує соціальну спрямованість економіки з

метою створення належних і безпечних робочих місць в умовах ринкової економіки та існування різноманітних форм власності.

Зміни в структурі та змісті суспільно-трудових відносин, пов'язані з переходом до ринкової економіки, вимагають реформування трудового законодавства. Необхідно враховувати, що трудове законодавство сприяє взаємному посиленню економічної та соціальної політики, в зв'язку з чим є неоднозначним розуміння шляхів його реформування.

Основним завданням будь-якого регулювання суспільних відносин є створення правових умов для досягнення оптимального балансу інтересів працівника і роботодавця. Це означає можливість здійснення реального захисту соціально-трудових прав та інтересів працівника з обов'язковим урахування інтересів роботодавця в підвищенні ефективності виробництва [1, с. 183].

Функціональна спрямованість трудового права не повинна залишатися односторонньою, бо не можна захищати лише право працівника, ігноруючи при цьому інтереси роботодавців. Адже в такому випадку трудове право буде гальмувати розвиток ринкових відносин і наносити шкоду нормальному функціонуванню ринкової економіки.

Трудове право традиційно характеризується як право охорони праці [2, с. 14-15]. При цьому необхідно зауважити, що охорону праці слід розглядати в широкому розумінні, тобто захисна функція не повинна зводитися лише до охорони праці на виробництві. На сьогодні виявляється ще одна грань цієї функції – турбота про найбільш повне закріплення і послідовний розвиток прав людини в галузі праці.

Трудове законодавство України повинно бути гарантом здійснення цілого комплексу соціально-економічних прав і

свобод, якими наділена людина – учасник процесу праці. Ці права і свободи разом з політичними, громадянськими та іншими визнані світовим співтовариством основою цивілізованості будь-якої держави [3, с. 22].

В розвинених країнах спостерігається зміщення акцентів на захист прав людини, невідчужуваних прав працівника, які повинні бути недоторканими.

Функція захисту прав працівника полягає не лише у їх проголошенні, але і в можливості їх реалізації, а також у встановленні правових умов для захисту порушених прав. При цьому необхідно зауважити, що держава повинна за допомогою правових заходів не тільки встановлювати трудові права, а й захищати їх.

Правовими засобами держава повинна стимулювати працівників, щоб вони могли самостійно реалізовувати свої права, наприклад, шляхом договірного регулювання, а також самостійно їх захищати у випадку їх порушення з боку як роботодавця, так і з боку інших суб'єктів трудових правовідносин.

Підсумовуючи все вищесказане, можна зробити висновок, що в умовах розбудови громадянського суспільства сфера захисної функції трудового права значно розширюється з метою охорони особи, її прав та законних інтересів, охорони особистого життя та інших нематеріальних прав працівників.

Список літератури: 1. Лаврів О.Я. Система принципів трудового права України: дис… канд.. юр. наук: 12.00.05 – Інститут держави та права ім.. В.М.Корецького НАН України. – К. – 2006. – 211 с. 2. Трудове право України: Академічний курс: Підр. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. Під ред. П.Д.Пилипенко. – К.: ІнЮре. – 2004. – 536 с. 3. Трудове право України: Учеб. справ. пособие. Отв. ред.. Г.І.Чанышева, Н.Б.Болотина. – Х: Одиссей. – 1999.